

3 SEM FYUGP MINECO3

2025

(Nov/Dec)

ECONOMICS

(Minor)

Paper : MINECO3

(**Basics of Indian Economy**)

Full Marks : 60

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা : 1×4=4

Answer the following questions :

- (a) ভাৰতৰ প্ৰথম পঞ্চবাৰ্ষিকী পৰিকল্পনা কোনটো আৰ্হিৰ
ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল ?

Which model was adopted to prepare the
First Five-Year Plan in India?

- (b) ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল অনুসৰি ভাৰতৰ লিংগ অনুপাত
কিমান ?

What is the sex ratio of India as per 2011
Census?

(2)

(c) MGNREGAৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of MGNREGA.

(d) মানৱ উন্নয়ন সূচকাংক গণনাৰ নতুন সূত্ৰটো লিখা।

Write the new formula of calculating Human Development Index (HDI).

2. তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত) :

4×3=12

Write short notes on any *three* of the following (within 150 words each) :

(a) স্ব-নিৰ্ভৰশীলতাৰ লক্ষ্য

Goal of self-reliance

(b) ৰাষ্ট্ৰীয় জনসংখ্যা নীতি

National Population Policy

(c) ভাৰতৰ আয়ৰ বৈষম্যতাৰ প্ৰভাৱ

Impact of income inequality in India

(d) শ্ৰম শক্তিৰ বৃত্তিগত বিতৰণ

Occupational distribution of labour force

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words each) :

3. (a) ভাৰতৰ পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ সামূহিক উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

11

Discuss the objectives of India's Five-Year Planning.

26P/442

(Continued)

(3)

অথবা /Or

(b) ভাৰতৰ বিশ্বায়ন কৌশলৰ অংশ হিচাপে ১৯৯১ চনত আৰম্ভ হোৱা অৰ্থনৈতিক সংস্কাৰ বিশ্লেষণ কৰা। 11

Analyze the economic reforms initiated in 1991 as a part of India's globalization strategy.

4. (a) জনসংখ্যাৰ স্বাভাৱিক বৃদ্ধিৰ হাৰ বুলিলে কি বুজা? ভাৰতৰ জন্মৰ হাৰ আৰু মৃত্যুৰ হাৰৰ গতিধাৰাৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা। 2+9=11

What do you mean by natural growth of population? Discuss briefly the trends of birthrate and death rate in India.

অথবা /Or

(b) ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 6+5=11

Discuss the positive and negative impact of growth of population on Indian economy.

5. (a) পৰম দৰিদ্ৰতা আৰু আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতাৰ পাৰ্থক্য লিখা। দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা শেহতীয়া যি কোনো তিনিখন আঁচনি সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা। 2+9=11

Distinguish between absolute poverty and relative poverty. Explain any three recent poverty alleviation programmes adopted by the Government of India.

26P/442

(Turn Over)

অথবা /Or

- (b) আয়ৰ বৈষম্য কি? ভাৰতত আয়ৰ বৈষম্যৰ কাৰণ কি? ভাৰতৰ আয়ৰ বৈষম্য দূৰ কৰাৰ বাবে লোৱা ব্যৱহাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। $2+5+4=11$

What is income inequality? What are the causes of income inequality in India? Explain the measures taken to remove India's income inequality.

6. (a) নিবনুৱাৰ সংজ্ঞা লিখা। ভাৰতত গ্ৰাম্য আৰু নগৰ অঞ্চলত দেখা পোৱা নিবনুৱাৰ প্ৰকাৰসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। ভাৰতত নিবনুৱা সমস্যা সমাধানৰ বাবে দুটা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা। $1+10=11$

Define unemployment. Explain the different types of unemployment seen in India's rural and urban areas. Write two suggestions to solve unemployment problems in India.

অথবা /Or

- (b) মানৱ উন্নয়নৰ সূচককেইটা উল্লেখ কৰা। ভাৰতৰ ৰাজ্যসমূহৰ মানৱ উন্নয়ন সূচকৰ এক আভাস দাঙি ধৰা। $2+9=11$

Mention the indicators of human development index. Give a brief description about the human development index of the States in India.

***